

یورش به سنگر نخبگان:

ارزیابی راهبردی فشارهای سیاسی دولت ترامپ بر دانشگاه‌های آمریکا و پیامدهای آن بر افول
هژمونی علمی ایالات متحده

نویسنده: سیداحمد ابوترابی

Assault on the Stronghold of Elites:

A Strategic Assessment of the Trump Administration's Political Pressure on U.S.
Universities and Its Implications for the Decline of American Scientific Hegemony

Author: Seyed Ahmad Aboutorabi

یورش به سنگر نخبگان:

**ارزیابی راهبردی فشارهای سیاسی دولت ترامپ بر دانشگاه‌های آمریکا و پیامدهای آن
بر افول هژمونی علمی ایالات متحده**

نویسنده: سیداحمد ابوترابی

اردیبهشت ۱۴۰۴

گزارشی از مرکز مطالعات راهبردی آمریکا

May 2025

**Assault on the Stronghold of Elites:
A Strategic Assessment of the Trump Administration's Political Pressure on
U.S. Universities and Its Implications for the Decline of American Scientific
Hegemony**

Author: Seyed Ahmad Aboutorabi

Report by the Center for Strategic American Studies

■ درباره مرکز مطالعات آمریکا

مرکز مطالعات آمریکا پژوهشکده مطالعات تمدنی شهید صدر (ره) در سال ۱۳۹۸ با رویکرد مطالعه تمدنی به عنوان مجموعه‌ای اندیشکده‌ای، آموزشی و پژوهشی که به صورت مشترک با دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام و دانشگاه جامع امام حسین(ع) ایجاد شده، فعالیت خود را آغاز نمود.

■ اهداف

۱. شناخت دقیق نسبت به ایالات متحده آمریکا مبتنی بر رویکرد تمدنی
۲. وضعیت شناسی ایالات متحده مبتنی بر تحولات، سیاست‌ها و راهبردهای این کشور در سطح منطقه غرب آسیا، بین الملل و نیز داخل این کشور
۳. رویکرد راهبردی نسبت به تحولات جهانی و دوران جدید و نظم پساآمریکایی
۴. طراحی راهبردها و سیاست‌ها در مسیر مواجهه جمهوری اسلامی ایران با ایالات متحده آمریکا
۳. تربیت و آموزش نیروهای متخصص و متعهد

■ فعالیت‌ها و اقدامات

۱. فصلنامه، ماهنامه و کتاب‌ها

- انتشار فصلنامه علمی-پژوهشی مرکز مطالعات آمریکا با نام فصلنامه «مطالعات راهبردی آمریکا» از سال ۱۴۰۰ و دارای درجه ب از وزارت علوم تحقیقات و فناوری
- انتشار دوماهنامه تحلیلی «آمریکاشناسی: روایت افول یک امپراتوری» از سال ۱۳۹۸ دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- انتشار آثار پژوهشی و نیز عمومی ویژه در قالب کتاب از زمان تاسیس مرکز مطالعات آمریکا، مانند کتاب‌های اعتماد نافرجام، روان‌شناسی رابطه ایران و آمریکا، و نظام سیاسی در آمریکا و یا رمان گروگان‌گرفتگی و ...

۲. همایش‌ها و اجلاس‌ها

- برگزاری همایش‌های بین‌المللی افول آمریکا در سالهای ۱۳۹۹ و ۴۰۰ و نیز ۱۴۰۴
- برگزاری اجلاس‌های بین‌المللی مانند اجلاس‌های بین‌المللی همگرایی اقتصادی برای مقابله با ایالات متحده

۳. خدمات مستشاری

مرکز مطالعات آمریکا با هدف پیوند میان دانش و سیاست‌گذاری، مجموعه‌ای از گزارش‌های راهبردی را در تعامل

با نهادهای کلیدی کشور از جمله دفتر پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، وزارت کشور، وزارت امور خارجه و دفتر ریاست جمهوری تهیه و ارائه کرده است. این گزارش‌ها، با تمرکز بر تحلیل تحولات ایالات متحده و پیامدهای آن برای ایران اسلامی، مورد توجه و استفاده نهادهای مذکور قرار گرفته‌اند.

۴. اقدامات راهبردی

مرکز مطالعات آمریکا در راستای ایفای نقش مؤثر در حوزه سیاست‌گذاری کلان، با قوه مجریه و مقننه و نیز نهادهای و سازمانهای مختلفی از جمله مجلس شورای اسلامی و وزارتخانه‌های مختلف همکاری داشته است که از مهمترین این اقدامات به تهیه «قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» و نیز اصلاح کتب درسی با محوریت انعکاس جنایات ایالات متحده علیه ملت ایران، می‌توان اشاره داشت.

۵. طرح‌های و پروژه‌های پژوهشی

مرکز مطالعات آمریکا با اتکا به توان کارشناسی خود، تاکنون طرح‌ها و پروژه‌های پژوهشی متعددی را مبتنی بر نیازهای نهادهای و دستگاه‌های اجرایی کشور اجرا به اجرا درآورده است.

۶. برگزاری نشست‌ها و دوره‌های آموزشی

برگزاری دوره‌های عمومی و تخصصی «آمریکاپژوهی» و نیز نشست‌های علمی با حضور کارشناسان و اساتید حوزه مطالعات آمریکا مرتبط با رویدادها و مسائل روز از این جمله‌اند.

۷. فعالیت‌های رسانه‌ای و تلویزیونی

سردبیری برنامه تلویزیونی «سراب» در شبکه چهارم سیما در کنار سایر تولیدات رسانه‌ای که در تارنما و کانال‌های این مرکز در رسانه‌های اجتماعی قابل دسترسی است، نمونه‌هایی از فعالیت‌های رسانه‌ای مرکز مطالعات آمریکا محسوب می‌شود.

۸. راه‌اندازی رشته و جذب دانشجو

راه‌اندازی رشته مطالعات منطقه‌ای (گرایش مطالعات آمریکای شمالی) در مقطع کارشناسی ارشد از سال ۱۴۰۰ و نیز، رشته مطالعات جهان (گرایش مطالعات آمریکای شمالی) در مقطع کارشناسی ارشد از سال ۱۴۰۴

■ ارتباط با ما:

تارنمای مرکز مطالعات آمریکا: ascenter.ir

تارنمای همایش بین‌المللی افول آمریکا: usdecline.ir

کانال رسمی مرکز در ایتا: ascenter@

■ About the Center for American Studies

The “Center for American Studies” was established in 2019 under the Shahid Sadr Institute for Civilizational Studies as a think tank and research–educational institution. Formed through a joint initiative with the Secretariat of the Expediency Council and Imam Hossein Comprehensive University, the center adopts a civilizational approach to the study of the United States.

■ Objectives

1. To develop a comprehensive understanding of the United States based on a civilizational framework.
2. To assess the internal dynamics and foreign strategies of the U.S., with a focus on its policies in West Asia and global affairs.
3. To adopt a strategic outlook on global developments and the emerging post–American world order.
4. To design strategies and policies guiding the Islamic Republic of Iran in its interactions with the United States.
5. To educate and train committed and specialized experts in the field.

■ Activities and Initiatives

1. Publications

Academic Journal: Since 2021, the Center has published the “Strategic American Studies Quarterly”, a peer-reviewed journal recognized by Iran’s Ministry of Science, Research and Technology with a Grade B rating.

Analytical Bimonthly: Since 2019, the Center has published “Americology: Chronicle of an Empire in Decline”, licensed by the Ministry of Culture and Islamic Guidance.

Books: The Center has published a range of academic and general–interest books, such as “The Broken Trust”, “Psychology of Iran–U.S. Relations”, “The Political System in the U.S.”, and the novel “The Hostage Crisis”, among others.

2. Conferences and Assemblies

Organization of International Conferences on the Decline of America (held in 2020, 2021, and 2025).

Hosting international assemblies, such as the *Assembly on Economic Convergence Against the United States.

3. Policy Advisory

With the goal of linking academic knowledge to policy–making, the Center has prepared a range of strategic reports for

key national institutions including the Research Center of the Islamic Consultative Assembly, the Ministry of Interior, the Ministry of Foreign Affairs, and the Presidential Office. These reports focus on analyzing U.S. developments and their implications for the Islamic Republic of Iran.

4. Strategic Policy Contributions

The Center has played a role in major policy efforts, including collaboration with the legislative and executive branches. Notable contributions include:

Drafting the Strategic Action Plan for Lifting Sanctions and Protecting the Interests of the Iranian Nation.

Proposals for revising educational curricula to reflect U.S. crimes against the Iranian people.

5. Research Projects

The Center has conducted multiple research projects tailored to the needs of governmental and administrative institutions, based on its in-house expert capacities.

6. Educational Programs and Seminars

The Center organizes general and specialized training courses in *American Studies*, along with expert panels and academic forums addressing current issues and developments.

7. Media and Television Activities

The Center's media engagement includes editorial responsibility for the television program "Sarab" on IRIB Channel 4, alongside other digital productions accessible via its official website and social media platforms.

8. Academic Programs and Student Enrollment

The Center launched a Master's program in "Regional Studies: North American Studies" in 2021, and is set to introduce a new "Global Studies – North America" track in 2025.

■ Contact Information

Official Website: [ascenter.ir](<http://ascenter.ir>)

*** International Conference on the Decline of America:** [usdecline.ir](<http://usdecline.ir>)

*** Official Eitaa Channel:** [[@ascenter](https://eitaa.com/ascenter)](<https://eitaa.com/ascenter>)

■ Executive Summary

This report examines the strategic implications of the Trump administration's confrontational stance toward leading U.S. universities—particularly Harvard—as a critical indicator of the erosion of America's academic independence and soft power leadership.

The conflict signals a deeper structural divide between federal political authority and elite academic institutions that have traditionally served as pillars of American innovation, civil discourse, and global influence. Measures such as budget suspensions, threats to revoke tax exemptions, scrutiny of foreign students, and pressure to curtail campus activism reflect a shift toward securitized governance and ideological intervention in higher education.

These actions have broader implications for national competitiveness, institutional autonomy, and the global credibility of the U.S. academic model. The financial weaponization of federal funding against dissenting universities undermines long-term investments in research, diversity, and inclusion—cornerstones of American scientific leadership.

Policymakers must consider the lasting consequences of politicizing academia: diminished capacity for global engagement, weakened innovation ecosystems, and increased internal polarization. As universities like Harvard resist these pressures through legal and institutional means, this report calls for a renewed commitment to safeguarding academic freedom, ensuring transparency in governance, and depoliticizing educational oversight to protect the strategic interests of the United States.

■ چکیده

این گزارش به بررسی پیامدهای استراتژیک موضع‌گیری تهاجمی دولت ترامپ علیه دانشگاه‌های برتر آمریکا - به ویژه هاروارد - به عنوان شاخصی کلیدی از فرسایش استقلال آکادمیک و رهبری قدرت نرم آمریکا می‌پردازد.

این تنش نشان‌دهنده شکاف ساختاری عمیق‌تر بین نهادهای سیاسی فدرال و مراکز آکادمیک نخبه است که به‌طور سنتی پایگاه‌های نوآوری، گفتمان مدنی و نفوذ جهانی آمریکا بوده‌اند. اقداماتی مانند تعلیق بودجه، تهدید به لغو معافیت‌های مالیاتی، نظارت بر دانشجویان خارجی و فشار برای محدود کردن فعالیت‌های دانشجویی، نشان‌گر گرایش به حکمرانی امنیت‌محور و مداخله ایدئولوژیک در نظام آموزش عالی است.

این تحولات پیامدهای گسترده‌ای برای رقابت‌پذیری ملی، استقلال نهادهای آکادمیک و اعتبار جهانی الگوی دانشگاهی آمریکا دارد. استفاده ابزاری از بودجه فدرال برای فشار بر دانشگاه‌های منتقد، سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در پژوهش، تنوع و فراگیری - ارکان اصلی رهبری علمی آمریکا - را تضعیف می‌کند.

سیاست‌گذاران باید پیامدهای طولانی‌مدت سیاسی‌سازی فضای آکادمیک را مد نظر قرار دهند: کاهش ظرفیت تعامل جهانی، تضعیف اکوسیستم‌های نوآوری و افزایش قطبی‌سازی داخلی. با مقاومت دانشگاه‌هایی مانند هاروارد از طریق سازوکارهای حقوقی و نهادی، این گزارش خواستار تعهدی تازه به حراست از آزادی آکادمیک، شفافیت در حاکمیت دانشگاهی و عینیت بخشیدن به نظارت آموزشی برای صیانت از منافع استراتژیک ایالات متحده است.

■ مقدمه

تحولات اخیر در ساختار دانشگاهی ایالات متحده - به ویژه برخورد دولت ترامپ با دانشگاه‌هایی چون هاروارد - نشان‌دهنده‌ی گسست عمیق میان نظام سیاسی آمریکا و ساختارهای علمی و فرهنگی آن کشور است. این شکاف، صرفاً موضوعی آموزشی یا داخلی نیست، بلکه یکی از نشانه‌های برجسته‌ی **زوال سرمایه نرم آمریکا** و نشانه‌ای از ناتوانی آن در حفظ انسجام نخبگانی، فرهنگی و تمدنی در درون خود به شمار می‌آید.

در میانه‌ی کشاکش ژئوپلیتیکی و ایدئولوژیک جهانی، ایالات متحده آمریکا که دهه‌ها خود را سردمدار آزادی آکادمیک، علم جهانی، و حکمرانی مبتنی بر عقلانیت معرفی می‌کرد، اکنون شاهد یکی از جدی‌ترین نشانه‌های انحطاط درونی خود است: یورش سازمان‌یافته نهادهای حکومتی به ساختار نخبگانی و دانشگاهی. رویارویی دولت ترامپ با دانشگاه هاروارد به مثابه یکی از نمادهای سرمایه نمادین آمریکا، صرفاً یک نزاع سیاسی میان محافظه‌کاران و لیبرال‌ها نیست؛ بلکه نشانگر افولی عمیق‌تر در اعتماد به خود، تاب‌آوری نهادی، و کارکردهای تمدنی این کشور است. رویارویی آشکار دولت آمریکا با دانشگاه‌هایی چون هاروارد - نماد نخبگانی‌ترین لایه‌های تمدن غربی - نشانگر مرحله‌ای نوین در افول ساختاری ایالات متحده است؛ افولی که برخلاف گذشته، دیگر نه صرفاً در میدان‌های جنگ یا کشمکش‌های اقتصادی، بلکه در قلب گفتمان تمدنی آمریکا یعنی «دانشگاه» بروز یافته است.

سیاست‌های تهاجمی علیه دانشگاه‌هایی همچون هاروارد - که شامل قطع بودجه، تهدید به لغو معافیت‌های مالیاتی، اعمال فشار برای افشای اطلاعات دانشجویان خارجی و محدودسازی آزادی بیان در محوطه‌های علمی است - تصویری تازه اما هشداردهنده از چرخش راهبردی آمریکا به سمت دولت امنیتی و بسته ارائه می‌دهد. این اقدامات، در ظاهر با توجیهاتی همچون «مبارزه با یهودستیزی» یا «حفظ امنیت ملی» پوشانده می‌شود، اما در عمق خود تلاشی است برای بازتعریف هویت دانشگاه آمریکایی، مطابق با ارزش‌های یکجانبه‌گرایانه، انحصاری و ایدئولوژیک دولت ترامپ.

در این بستر، بررسی این رخداد نه تنها نشانه‌ای از شکست تدریجی پروژه «ابرقدرت تمدنی» ایالات متحده محسوب می‌شود، بلکه فرصت‌هایی کم‌نظیر برای تضعیف بیشتر مشروعیت نرم‌افزاری آن در سطح جهان و ایجاد جایگزین‌های بومی و مستقل در حوزه علم و آموزش فراهم می‌سازد.

آنچه امروز در ایالات متحده رخ می‌دهد، نتیجه‌ی طبیعی فروپاشی درونی مدل لیبرال-آمریکایی است که با بحران مشروعیت، نابرابری شدید، بی‌اعتمادی نهادی و جنگ‌های ایدئولوژیک داخلی مواجه شده است.

تقابل دولت ترامپ با دانشگاه هاروارد صرفاً واکنشی انتخاباتی یا حزبی نیست؛ بلکه پرده‌برداری از تضادهای حل‌نشده‌ای است که دیر یا زود باید در یکی از نهادهای نمادین این کشور سر باز می‌کند. این روند نه تنها استقلال دانشگاهی، بلکه بنیان‌های فرهنگی، علمی و حتی آینده رقابت‌پذیری آمریکا را زیر سؤال برده است.

Donald J. Trump
@realDonaldTrump

Everyone knows that Harvard has "lost its way." They hired, from New York (Bill D) and Chicago (Lori L), at ridiculously high salaries/fees, two of the WORST and MOST INCOMPETENT mayors in the history of our Country, to "teach" municipal management and government. These two Radical Left fools left behind two cities that will take years to recover from their incompetence and evil. Harvard has been hiring almost all woke, Radical Left, idiots and "birdbrains" who are only capable of teaching FAILURE to students and so-called "future leaders." Look just to the recent past at their plagiarizing President, who so greatly embarrassed Harvard before the United States Congress. When it got so bad that they just couldn't take it anymore, they moved this grossly inept woman into another position, teaching, rather than firing her ON THE SPOT. Since then much else has been found out about her, but she remains in place. Many others, like these Leftist dopes, are teaching at Harvard, and because of that, Harvard can no longer be considered even a decent place of learning, and should not be considered on any list of the World's Great Universities or Colleges. Harvard is a JOKE, teaches Hate and Stupidity, and should no longer receive Federal Funds. Thank you for your attention to this matter!

روابط بین دانشگاه هاروارد و دولت ترامپ به یک جنگ و نبرد تبدیل شده است که با اقدامات بی‌سابقه از سوی دولت مشخص می‌شود. این درگیری که همزمان با دادگاه‌ها در حال پیگیری است، پیامدهای گسترده‌ای فراتر از هاروارد برای سایر دانشگاه‌ها در سراسر کشور دارد. دانشگاه هاروارد این اقدامات را غیرقانونی و ناموجه و به تلافی در برابر عدم تمکین به خواسته‌های دولت می‌داند.

دولت دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، در بحبوحه موجی از اعتراضات به طرفداری از فلسطین در دانشگاه‌ها علیه حمله اسرائیل به غزه، مدارسی را که متهم به تحمل یهودستیزی هستند، هدف قرار داده است. کاخ سفید دانشگاه‌های آیوی لیگ^۱ را به یهودستیزی در محوطه دانشگاه متهم کرده است. دولت ترامپ همچنین در ابتدا ۴۰۰ میلیون دلار از بودجه فدرال

دانشگاه کلمبیا را مسدود کرد و گفت اگر این دانشگاه سیاست‌های خود را تغییر ندهد، بودجه را دوباره برقرار نخواهد کرد.^۲

دانشگاه کلمبیا سال گذشته به عنوان مرکز اعتراضات دانشجویی در واکنش به جنگ در نوار غزه شناخته شد و دانشجویان خواستار قطع روابط دانشگاه‌ها و دولت فدرال با دولت اسرائیل به خاطر حملات نظامی به فلسطینی‌ها بودند.^۳ اما ماه گذشته، کلمبیا تحت فشارهای ترامپ، اقدام به اعمال محدودیت‌هایی کرد؛ از جمله ممنوعیت ماسک‌های پوشاننده هویت و استخدام ۳۶ نیروی امنیتی که توانایی اخراج یا دستگیری افراد را در صورت لزوم دارند.^۴

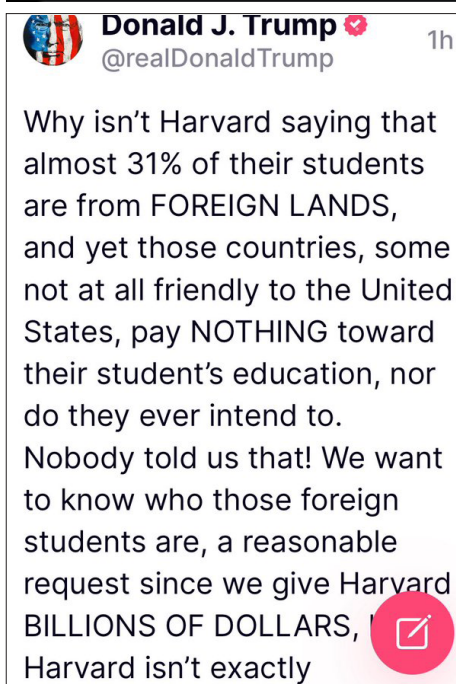
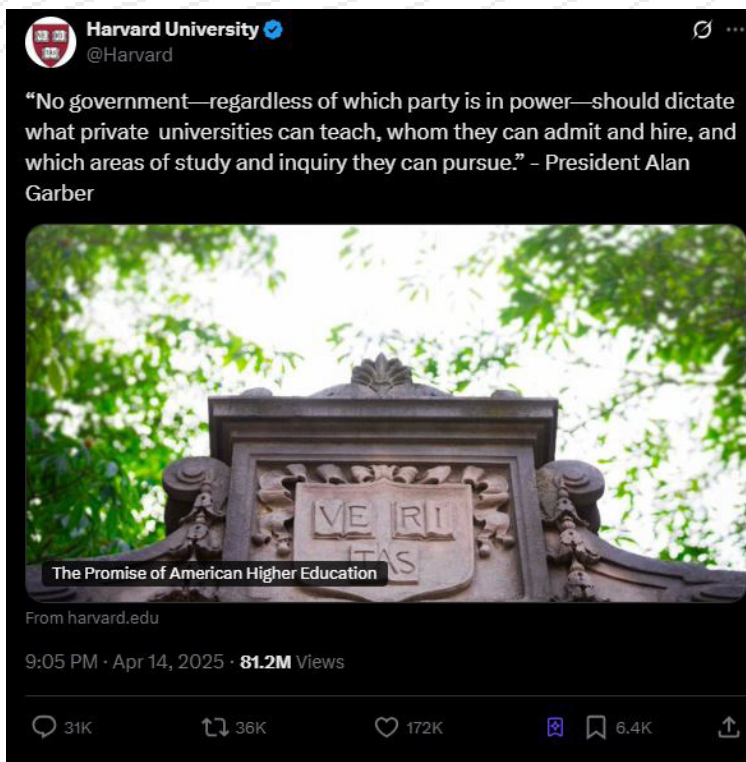
ترامپ همچنین نسبت به استخدام و به کارگیری افراد چپ‌گرا در دانشگاه هاروارد واکنش نشان داده و گفته است: «هاروارد تقریباً همه افراد چپ‌گرای رادیکال، احمق و کودن را استخدام کرده است که تنها توانایی شان آموزش شکست به دانشجویان و به اصطلاح «رهبران آینده» است بسیاری دیگر، مانند این احمق‌های چپ‌گرا، در هاروارد تدریس می‌کنند و به همین دلیل، دیگر نمی‌توان هاروارد را حتی یک مکان مناسب برای یادگیری دانست و نباید در هیچ فهرستی از دانشگاه‌ها یا کالج‌های بزرگ جهان قرار گیرد. هاروارد یک شوخی است، نفرت و حماقت آموزش می‌دهد و نباید دیگر

۱. آیوی لیگ (Ivy League) یک مجموعه متشکل از معروف‌ترین گروه دانشگاه‌های خصوصی کشور آمریکا است. این گروه متشکل از ۸ دانشگاه پرآوازه خصوصی است. تمام این ۸ دانشگاه، در رتبه‌بندی‌های مختلف، سالانه در میان ده دانشگاه برتر آمریکا قرار می‌گیرند. گروه راسل رقیب اصلی این گروه است.

۲. <https://www.newsweek.com/harvard-defies-trump-battle-billions-funding-2059663>

۳. <https://www.nytimes.com/2024/04/18/nyregion/columbia-university-protests-antisemitism.html>

۴. <https://www.msnbc.com/top-stories/latest/columbia-university-trump-administration-demands-federal-funding-rcna197601>

بودجه فدرال دریافت کند. از توجه شما به این موضوع سپاسگزارم!^۱

رئیس دانشگاه هاروارد، آلن گاربر، در پستی در شبکه اجتماعی X (توییتر سابق) اعلام کرد که هیچ دولتی، صرف نظر از حزب حاکم، نباید تعیین کند دانشگاه‌های خصوصی چه چیزی را تدریس کنند، چه کسانی را پذیرش و استخدام کنند و کدام حوزه‌های مطالعاتی و پژوهشی را دنبال کنند.^۲

در تاریخ ۱۶ آوریل، کریستی نوم^۳، وزیر امنیت داخلی آمریکا، نامه‌ای به دانشگاه هاروارد نوشت و خواستار ارائه سوابق هرگونه «فعالیت‌های غیرقانونی و خشونت‌آمیز» توسط دانشجویان خارجی که با ویزای دانشجویی در هاروارد تحصیل می‌کنند، شد. او هشدار داد که در صورت عدم همکاری، گواهی نامه برنامه دانشجویان و بازدیدکنندگان تبادلی

(SEVP)^۴ دانشگاه لغو خواهد شد.

دانشگاه هاروارد اولین دانشگاهی بود که از اجرای سیاست‌های انضباطی دولت سرپیچی کرد. تعلیق گواهی نامه هاروارد سرانجام پس از «مذاکرات و کشمکش‌های اخیر» درباره قانونی بودن این درخواست صورت گرفت.

یک روز پس از این دستور، دانشگاه هاروارد با شکایت به دادگاه توانست حکم اولیه لغو این دستور را تا تشکیل جلسه استماع بعدی در دادگاه بگیرد.^۵ رئیس دانشگاه هاروارد آلن ام. گاربر^۶، نیز در نامه‌ای^۷ به اعضای جامعه هاروارد نوشت: «این اقدام غیرقانونی و بی‌اساس را محکوم می‌کنم. [که] آینده هزاران دانشجو و محقق را در سراسر هاروارد به خطر می‌اندازد و هشداری است برای افراد بی‌شماری که در کالج‌ها و دانشگاه‌های سراسر

۱ . <https://www.nytimes.com/2025/05/23/opinion/harvard-university-trump-administration.html>

۲ . <https://x.com/Harvard/status/1911835670953214401>

۳ . Kristi Noem

۴ . Student and Exchange Visitor Program: برنامه تحت نظارت اداره مهاجرت و گمرک ایالات متحده (ICE) است که زیرمجموعه وزارت امنیت داخلی آمریکا می‌باشد. این برنامه مسئول مدیریت دانشجویان خارجی و بازدیدکنندگان تبادلی در ایالات متحده است و از طریق سامانه‌ای به نام Student and Exchange Visitor Information System (SEVIS) اطلاعات مربوط به این افراد را جمع‌آوری، حفظ و تحلیل می‌کند. برای اطلاعات بیشتر نک:

<https://www.ice.gov/sevis>

۵ . <https://www.theguardian.com/education/2025/may/23/harvard-university-sues-trump-administration-ban-foreign-students>

۶ . Alan M. Garber

۷ . <https://www.harvard.edu/president/news/2025/the-promise-of-american-higher-education/>

کشور برای ادامه تحصیل و تحقق رویاهایشان به آمریکا آمده‌اند»^۱

بعد از این حکم ترامپ در پستی در پلتفرم «تروث سوشیال»^۲ خود نوشت: «چرا هاروارد اعلام نمی‌کند که نزدیک به ۳۱٪ از دانشجویان آن از کشورهای خارجی هستند، درحالی‌که این کشورها - که برخی از آنها اصلاً با آمریکا روابط دوستانه ندارند - هیچ هزینه‌ای برای تحصیل این دانشجویان نمی‌پردازند و حتی قصد چنین کاری را هم ندارند؟ ما می‌خواهیم بدانیم این دانشجویان خارجی چه کسانی هستند. این یک درخواست منطقی است، چرا که ما میلیاردها دلار به هاروارد می‌دهیم، اما هاروارد چندان همکاری نمی‌کند. ما آن اسامی و کشورها را می‌خواهیم»^۳.

اتهام اصلی دانشگاه هاروارد اجازه به «آشوبگران ضدآمریکایی و حامی تروریسم» برای آزار و حمله به دانشجویان یهودی در محوطه دانشگاه و همچنین همکاری با حزب کمونیست چین و ایجاد محیطی ناامن است. به همین دلیل وزارت امنیت داخلی آمریکا اعلام کرد که مجوز دانشگاه هاروارد برای برنامه دانشجویی و تبادل دانشجو (SEVP) لغو شده است. این وزارت خانه اعلام کرده است که دانشجویان خارجی فعلی یا باید به دانشگاه دیگری انتقال پیدا کنند و یا اینکه وضعیت قانونی خود را ز دست خواهند داد.

البته معترضان، که شامل فعالان یهودی نیز می‌شوند، می‌گویند دولت ترامپ انتقاد از اقدامات اسرائیل در غزه را با یهودستیزی اشتباه می‌گیرد.^۴

تهدیدها و توقف‌های پی‌درپی بودجه‌های فدرال به برخی از برترین دانشگاه‌های آمریکا، به ویژه دانشگاه‌های آیوی لیگ، به ابزاری بی‌سابقه برای دولت تبدیل شده است تا نفوذ خود را بر دانشگاه‌ها افزایش دهد.^۵ از هفت دانشگاهی که تحت تأثیر این تهدیدها قرار گرفته‌اند، شش دانشگاه عضو آیوی لیگ هستند. این اقدامات شامل قطع بودجه‌های تحقیقاتی چندصد میلیون دلاری و فشار برای تغییر سیاست‌های دانشگاهی است که به دنبال اعتراضات دانشجویی و مسائل مرتبط با مقابله با ضدیهودیت و برنامه‌های تنوع، برابری و شمول (DEI) صورت گرفته است.^۶ دانشگاه‌هایی مانند هاروارد و کلمبیا مجبور به اتخاذ تدابیری مانند استقراض از بازار اوراق قرضه و کاهش هزینه‌ها شده‌اند تا اثرات این کاهش بودجه را مدیریت کنند.^۷ این تهدیدها به عنوان بزرگ‌ترین تهدید برای آزادی علمی و استقلال دانشگاه‌ها توصیف شده‌اند و پیامدهای بلندمدت آن برای پژوهش‌های حیاتی و دسترسی دانشجویان به آموزش هنوز نامشخص است.

این آخرین مرحله از تشدید درگیری دولت با این دانشگاه آیوی لیگ بود، پس از آنکه هاروارد آشکارا از اجرای خواسته‌ها برای محدود کردن فعالیت‌های طرفدار فلسطین و پایان دادن به سیاست‌های تنوع، برابری و شمول (DEI) سر باز زد. دولت در ماه‌های اخیر کمک‌ها و قراردادهای فدرال به ارزش نزدیک به ۳ میلیارد دلار را برای هاروارد بلوکه یا لغو کرده است و ترامپ همچنین به دنبال لغو معافیت مالیاتی این دانشگاه است. دانشگاه هاروارد در ماه آوریل شکایت جداگانه‌ای برای جلوگیری از این کاهش‌ها تنظیم کرد.

1. <https://www.harvardmagazine.com/2025/05/harvard-trump-administration-international-student-visas-revoked>

2. Truth Social

3. <https://www.theguardian.com/education/2025/may/23/harvard-university-sues-trump-administration-ban-foreign-students>

4. <https://www.newsweek.com/kristi-noem-demands-harvard-foreign-student-data-2060851>

5. <https://apnews.com/article/harvard-trump-federal-cuts-universities-protests-8fa92331b2780394ea171b0b32d5d243>

6. <https://www.aljazeera.com/news/2025/5/14/trump-administration-cuts-another-450m-in-harvard-grants-in-escalating-row>

7. <https://www.reuters.com/world/us/harvard-plans-borrow-750-million-after-federal-funding-threats-2025-04-07/>

۱

اقدامات دولت ترامپ علیه هاروارد	
➤ قطع کمک‌های بلاعوض و قراردادهای دولتی به ارزش حدود ۲.۲ میلیارد دلار بودجه تحقیقاتی فدرال ➤ توقف قراردادهای دولتی به ارزش تقریبی ۱۰۰ میلیون دلار ➤ پیشنهاد انتقال ۳ میلیارد دلار از بودجه دانشگاه هاروارد به مدارس فنی و حرفه‌ای^۱	کاهش یا قطع بودجه فدرال
➤ لغو گواهینامه SEVP که امکان پذیرش دانشجویان خارجی را برای هاروارد فراهم می‌کرد ➤ ممنوعیت ورود دانشجویان بین‌المللی جدید به هاروارد در سال تحصیلی آینده ➤ خطر از دست دادن وضعیت قانونی یا نیاز به انتقال برای دانشجویان بین‌المللی فعلی ➤ وابستگی قابل توجه هاروارد به دانشجویان بین‌المللی؛ ۲۷٪ تا ۵۶٪ از جمعیت دانشجویی در برخی برنامه‌ها^۲	ممانعت از پذیرش دانشجویان بین‌المللی
➤ درخواست دولت برای دریافت فهرست کامل دانشجویان خارجی ➤ مطالبه سوابق انضباطی و قانونی این دانشجویان ➤ جمع‌آوری اطلاعات درباره مشارکت دانشجویان خارجی در اعتراضات ➤ بررسی و ثبت دیدگاه‌های سیاسی یا «خصمانه» دانشجویان	درخواست اطلاعات از دانشگاه ^۳ :

۲

توجیهات دولت ترامپ	
➤ دولت هاروارد و دانشگاه‌های دیگر را به ترویج یهودستیزی در محیط دانشگاه متهم می‌کند. ➤ اعتراضات ضد اسرائیلی به عنوان عامل اختلال در فعالیت‌های روزمره دانشگاه معرفی شده‌اند. ➤ این اعتراضات به عنوان توجیه اصلی برای اقدامات سخت‌گیرانه دولت مطرح شده‌اند.	مبارزه با یهودستیزی
➤ ادعای دولت مبنی بر فقدان تنوع دیدگاه در دانشگاه هاروارد ➤ کم بودن حضور محافظه‌کاران در فضای دانشگاهی ➤ بی‌توجهی یا عدم استقبال از دیدگاه‌های محافظه‌کارانه در محوطه دانشگاه	عدم تنوع دیدگاه‌ها
➤ ابراز نگرانی دولت درباره حضور دانشجویان خارجی، به‌ویژه از برخی کشورها ➤ درخواست برای غربالگری دقیق‌تر به منظور شناسایی ارتباط احتمالی با گروه‌های تروریستی مانند حماس ➤ هشدار نسبت به نفوذ دولت‌های متخاصم نظیر حزب کمونیست چین ➤ هدف اعلام شده دولت: جلوگیری از ورود «اخلالگران» به محیط دانشگاهی	مسائل امنیت ملی و غربالگری دانشجویان خارجی
➤ استدلال ترامپ مبنی بر اینکه نسبت بالای دانشجویان خارجی (حدود ۳۱٪) فرصت تحصیل را از آمریکایی‌های واجد شرایط می‌گیرد ➤ پیشنهاد تعیین سقف ۱۵٪ برای پذیرش دانشجویان بین‌المللی در هاروارد^۴	تصرف جای دانشجویان آمریکایی

۱ . <https://www.nytimes.com/2025/05/27/us/harvard-trump-federal-funds.html>

۲ . <https://www.bbc.com/news/articles/c05768jmm11o>

۳ . <https://www.nytimes.com/2025/05/23/us/trump-harvard-international-student-records.html>

۴ . <https://www.forbes.com/sites/michaelnietzel/2025/05/28/trump-suggests-harvard-should-have-a-15-cap-on-international-students/>

➤ دیدگاه ترامپ مبنی بر اینکه بودجه دولتی اختصاص یافته به هاروارد نوعی هدررفت منابع است ➤ ترجیح ترامپ برای تخصیص این بودجه به مدارس فنی و حرفه‌ای ➤ تأکید بر اهمیت آموزش مهارت‌های عملی و مورد نیاز اقتصاد آمریکا^۱	هدر رفتن بودجه فدرال
➤ دولت ادعا کرده است که هاروارد از ارائه اطلاعات درخواستی سرباز زده و همکاری نکرده است.^۲	عدم همکاری هاروارد

۳

پاسخ دانشگاه هاروارد	
هاروارد در برابر اقدامات دولت مقاومت کرده و پاسخ‌های متعددی داشته است	
➤ دانشگاه هاروارد در دو پرونده جداگانه اقدام به شکایت از دولت کرده است تا علیه محدودیت‌ها و فشارهای اعمال شده اعتراض قانونی کند. ➤ هاروارد استدلال می‌کند که اقدامات دولت در محدود کردن پذیرش دانشجویان بین‌المللی و قطع بودجه تحقیقاتی غیرقانونی، ناموجه و به منظور تلافی علیه دانشگاه است. ➤ دانشگاه مدعی است که دولت با عبور از حدود اختیارات قانونی خود، قوانین و مقررات اداری مربوط به فرآیندهای تحقیق و آموزش عالی را نقض کرده است. ➤ هاروارد ادعا می‌کند که اقدامات دولت، به ویژه در حوزه درخواست‌های اطلاعاتی و محدودیت‌ها، حقوق آزادی بیان دانشجویان و اساتید را که تحت متمم اول قانون اساسی محافظت می‌شود، نقض کرده است.^۳	شکایت‌های حقوقی
➤ دانشگاه هاروارد موفق شده است از یک قاضی فدرال در بوستون دستور منع موقت^۴ برای توقف موقت اقدام دولت مبنی بر ممانعت از پذیرش دانشجویان بین‌المللی دریافت کند. ➤ قاضی صدور این دستورات را ضروری دانسته است تا در مدت زمان بررسی‌های اداری و قضایی، وضعیت کنونی حفظ شود و دانشگاه بتواند به پذیرش دانشجویان ادامه دهد. ➤ موفقیت هاروارد می‌تواند الگویی برای سایر دانشگاه‌ها باشد که در برابر فشارهای دولتی در زمینه سیاست‌های مهاجرتی و آموزشی ایستادگی کنند.^۵	کسب دستورات قضایی موقت
➤ هاروارد به صراحت اعلام کرده است که «هاروارد بدون دانشجویان بین‌المللی، هاروارد نخواهد بود»، و این موضع نشان‌دهنده نقش بنیادی این گروه در شکل‌دهی به هویت دانشگاه است. ➤ دانشجویان بین‌المللی با تنوع فرهنگی، زبانی و تجربی خود، به غنای محیط دانشگاهی، افزایش درک متقابل، و پرورش ذهن‌های باز و انتقادی در جامعه علمی کمک می‌کنند. ➤ جذب افراد باهوش و مستعد از سراسر جهان نه تنها در راستای تحقق اهداف آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌هایی مانند هاروارد است، بلکه در خدمت منافع ملی ایالات متحده در زمینه رقابت علمی، نوآوری و دیپلماسی علمی قرار دارد. ➤ هرگونه محدودیت در ورود دانشجویان خارجی می‌تواند به تضعیف جایگاه بین‌المللی دانشگاه‌ها و کاهش نفوذ علمی و فرهنگی ایالات متحده در سطح جهانی منجر شود.	تاکید بر اهمیت دانشجویان بین‌المللی

۱ . <https://www.nytimes.com/2025/05/26/us/harvard-trump-trade-schools.html>

۲ . <https://www.aljazeera.com/news/2025/5/29/is-harvard-refusing-to-tell-trump-admin-who-its-international-students-are>

۳ . <https://www.newsweek.com/harvard-sues-trump-admin-over-foreign-students-ban-2076342>

۴ . Temporary Restraining Order

۵ . <https://www.reuters.com/world/us/harvard-urge-judge-extend-block-trumps-effort-bar-foreign-students-2025-05-29/>

➤ دانشگاه هاروارد تأکید دارد که بودجه فدرال صرفاً کمک مالی نیست، بلکه برای پیشبرد پروژه‌های تحقیقاتی با اولویت بالا که توسط خود دولت تعیین می‌شوند، اختصاص می‌یابد. ➤ این بودجه منجر به اکتشافات مهمی در حوزه‌هایی مانند سرطان، دیابت، چاقی، ویرایش ژن، و درمان بیماری‌های پیچیده شده و نتایج آن مستقیماً به نفع سلامت عمومی و توسعه فناوری‌های پیشرفته بوده است. ➤ قطع یا مسدود شدن این منابع، تنها به دانشگاه‌ها آسیب نمی‌زند، بلکه توانایی آمریکا برای حفظ جایگاه پیش‌تاز در علم و فناوری جهانی را به خطر می‌اندازد. ➤ کاهش حمایت دولتی از تحقیقات بنیادی و کاربردی، در بلندمدت منجر به عقب‌ماندگی ایالات متحده در رقابت با قدرت‌های علمی نوظهور خواهد شد.^۱	دفاع از نقش دانشگاه‌های تحقیقاتی
➤ دانشگاه هاروارد پذیرفته است که با چالش‌های جدی در تضمین آزادی بیان و مقابله با یهودستیزی در محیط دانشگاهی روبه‌رو بوده است. ➤ هاروارد اعلام کرده که اقداماتی را برای مقابله با این مشکلات آغاز کرده و متعهد به تداوم تلاش‌ها در این زمینه است. ➤ رئیس دانشگاه بر ضرورت بهبود ظرفیت تحمل و احترام به دیدگاه‌های گوناگون و تقویت احساس امنیت فکری و آزادی بیان در میان دانشجویان و اعضای هیئت علمی تأکید کرده است.^۲	اذعان به مشکلات داخلی و تعهد به اصلاح

1 . <https://time.com/7289000/harvard-university-trump-administration-federal-funding-cuts/>

2 . <https://www.foxnews.com/media/harvard-president-urges-school-address-lack-conservatives-campus>

■ حملات دولت ترامپ به هاروارد چه پیامدهای داخلی و بین‌المللی دارد؟

پیامدهای سیاست‌های ترامپ	
پیامدهای داخلی	تضعیف جایگاه آمریکا در جهان
	تأثیرات مالی و عملیاتی بر هاروارد
	تهدید برای تحقیقات و نوآوری در آمریکا
	پیام برای سایر دانشگاه‌های آمریکا
➤ ممانعت از ورود دانشجویان و محققان مستعد از سراسر جهان، می‌تواند باعث شود که این افراد به سایر کشورها بروند. این یک فقدان بزرگ برای ایالات متحده است که از حضور این استعدادها بهره‌مند می‌شود. ➤ دانشجویان بین‌المللی، که اغلب شهریه کامل پرداخت می‌کنند، منبع درآمد مهمی برای دانشگاه‌هایی چون هاروارد هستند و حدود یک‌چهارم جمعیت دانشجویی آن را تشکیل می‌دهند. ➤ دولت ترامپ با قطع و مسدودسازی بیش از ۲۰۲ میلیارد دلار بودجه تحقیقاتی و بیش از ۱۰۰ میلیون دلار قرارداد، ضربه مالی سنگینی به هاروارد وارد کرده است. ➤ تهدید به انتقال ۳ میلیارد دلار از کمک‌های مالی به مدارس فنی و حرفه‌ای به معنای کاهش نقش دانشگاه‌های پژوهش‌محور در نظام آموزش عالی ایالات متحده است. ➤ لغو گواهینامه SEVP هاروارد که امکان پذیرش دانشجویان بین‌المللی را فراهم می‌کرد، توانایی دانشگاه برای جذب استعدادهای بین‌المللی را به طور جدی محدود می‌کند. ➤ این اقدامات می‌تواند منجر به از دست رفتن صدها میلیون دلار درآمد سالانه شود و به گفته آلن گاربر، بدون دانشجویان بین‌المللی، «هاروارد دیگر هاروارد نخواهد بود». ➤ مدیریت دانشگاه هاروارد تأکید کرده است که این نهاد باید برای مقابله طولانی مدت با این تهدیدها آماده باشد تا از انسجام و تداوم مأموریت علمی خود دفاع کند. ➤ توقف بودجه تحقیقاتی دولت فدرال به دانشگاه‌ها، توانایی ایالات متحده برای حفظ جایگاه خود در خط مقدم علم و فناوری را تهدید می‌کند. ➤ حوزه‌های کلیدی مانند درمان سرطان، ژنتیک، هوش مصنوعی، محاسبات کوانتومی و پزشکی نظامی به دلیل محدودیت‌های بودجه‌ای با خطر توقف یا کُندی پیشرفت مواجه هستند. ➤ کاهش حمایت مالی از تحقیقات، می‌تواند تبعات بلندمدتی برای امنیت زیستی، رقابت‌پذیری فناوری، و رهبری جهانی آمریکا داشته باشد. ➤ حذف یا کاهش بودجه‌های فدرال، زیرساخت علمی و پژوهشی در دانشگاه‌های ایالات متحده را تضعیف می‌کند و مهاجرت استعدادها را افزایش می‌دهد. ➤ برخورد دولت با هاروارد به عنوان پیامی هشداردهنده برای سایر دانشگاه‌ها تفسیر شده است: نهادهایی که با خواسته‌های دولت هماهنگ نباشند، با تبعات مالی و حقوقی مواجه خواهند شد. ➤ اقدامات اخیر موجب نگرانی‌های گسترده‌ای شده است مبنی بر اینکه دولت‌های آینده نیز ممکن است بودجه نهادهای علمی را بر مبنای محتوای آموزشی یا گرایش‌های ایدئولوژیک تنظیم کنند. ➤ دانشگاه‌های دیگر در سطح ملی با درک ماهیت تهدیدآمیز این اقدامات، به حمایت از هاروارد برخاسته و ائتلاف‌هایی برای پیگیری پرونده‌های حقوقی و حفاظت از استقلال دانشگاهی تشکیل داده‌اند. ➤ استفاده دولت از ابزارهای مالی برای اعمال فشار بر مؤسسات آموزش عالی، خطر تضعیف آزادی آکادمیک و استقلال علمی در نظام آموزش عالی آمریکا را به همراه دارد.	

پیامدهای داخلی		تأثیر بر آزادی آکادمیک و بیان	➤ دولت ایالات متحده اتهاماتی مبنی بر وجود یهودستیزی و کمبود تنوع فکری در دانشگاه‌ها مطرح کرده که رئیس دانشگاه هاروارد نیز به وجود برخی مسائل در این زمینه اذعان کرده است. ➤ درخواست‌های گسترده دولت برای اطلاعات درباره دانشجویان، از جمله شرکت در اعتراضات یا ابراز دیدگاه‌های خاص، به عنوان نوعی «تست ایدئولوژیک» و تلاشی برای نظارت بر حوزه اندیشه تلقی شده است. ➤ فشارهای سیاسی برای اعمال تغییرات در ساختار اجرایی و برنامه درسی دانشگاه‌ها، نشانه‌ای از مداخله دولت در قلمرو آموزشی و تهدیدی برای استقلال دانشگاه‌هاست. ➤ دانشجویان و اساتید از ترس پیامدهای احتمالی، احساس نمی‌کنند که می‌توانند آزادانه دیدگاه‌های خود را ابراز کنند. این امر به شکل‌گیری فضای ترس و خودسانسوری منجر شده است. ➤ برخی دانشجویان بین‌المللی از ترس اقدامات تلافی‌جویانه دولت از شرکت در مباحثات عمومی یا اعتراضات خودداری می‌کنند، که این روند مشارکت علمی و مدنی آنان را به شدت محدود می‌سازد. ➤ فضای حاصل از فشارهای سیاسی و تهدیدهای نظارتی با ارزش‌های بنیادین نظام آمریکایی، به‌ویژه اصل آزادی بیان، در تعارض جدی قرار دارد.
پیامدهای عمومی و صحنه سیاسی آمریکا		تأثیر بر برداشت عمومی و صحنه سیاسی آمریکا	➤ اقدامات دولت ترامپ علیه دانشگاه‌ها در آمریکا، به عنوان بخشی از یک نبرد فرهنگی گسترده‌تر علیه نهادهای آکادمیک تلقی می‌شود. ➤ دولت تلاش می‌کند این اقدامات را با تأکید بر کاهش اعتماد عمومی به آموزش عالی و حمایت از فرصت‌های آموزشی برای دانشجویان آمریکایی، به شکلی محبوب‌سازانه ارائه کند. ➤ در این چارچوب، انتقال منابع مالی از دانشگاه‌های تحقیق‌محور به مدارس فنی و حرفه‌ای به‌عنوان راهی برای بازتوزیع عادلانه منابع و ارتقاء مهارت‌های کاربردی معرفی شده است. ➤ این اقدامات موجب شکاف در جوامع دانشگاهی شده و برخی گروه‌های دانشجویی - حتی دانشجویان یهودی - نیز با روش‌های مداخله‌جویانه دولت مخالفت کرده‌اند. ➤ بهره‌برداری از نارضایتی‌های عمومی برای تضعیف نهادهای آکادمیک، خطر تضعیف سرمایه اجتماعی دانشگاه‌ها و تشدید قطبی‌سازی سیاسی در حوزه آموزش را به همراه دارد.
پیامدهای بین‌المللی		عدم قطعیت و ترس برای دانشجویان بین‌المللی	➤ تهدیدهای دولت آمریکا، به‌ویژه در مورد لغو ویزاها، فضای بی‌اعتمادی و عدم قطعیت شدیدی در میان دانشجویان بین‌المللی فعلی و متقاضیان آینده ایجاد کرده است. ➤ دانشجویان با استعداد ممکن است تصمیم بگیرند مسیر تحصیل خود را به کشورهای دیگر منتقل کنند یا از ابتدا گزینه تحصیل در آمریکا را کنار بگذارند. ➤ برخی دانشجویان بین‌المللی به دلیل فشارهای سیاسی و تهدیدهای دولتی، احساس می‌کنند در آمریکا ناخواسته یا نامطلوب هستند، که می‌تواند تجربه تحصیلی و روانی آنان را تحت تأثیر قرار دهد. ➤ کاهش جذب استعدادها، به‌ویژه در حوزه‌های علمی و فنی پیشرفته، می‌تواند در بلندمدت جایگاه جهانی آمریکا در آموزش عالی، نوآوری و بازار کار را تضعیف کند.
پیامدهای بین‌المللی		تأثیر بر جایگاه آمریکا در جهان	➤ نهادهایی چون هاروارد، فراتر از مراکز آموزشی، به عنوان نمادهای جهانی از کیفیت، جذب استعداد و نفوذ فرهنگی ایالات متحده شناخته می‌شوند. ➤ توانایی ایالات متحده در جذب برترین استعدادها، جهانی، نقشی اساسی در حفظ برتری علمی، نوآوری فناورانه و پیشتازی اقتصادی این کشور داشته است. ➤ اگر دانشجویان بین‌المللی احساس ناامنی یا ناخوشایندی در آمریکا داشته باشند، این کشور ممکن است در رقابت جهانی برای جذب مغزها جایگاه خود را از دست بدهد. ➤ کاهش اعتماد به آمریکا به عنوان مقصد آموزشی مطلوب، به معنای از دست رفتن جریان نخبگان، کند شدن نوآوری، و تضعیف موقعیت ایالات متحده در علوم پیشرفته خواهد بود.
پیامدهای بین‌المللی		سود برای کشورهای رقیب	➤ در صورت کاهش جذابیت آمریکا برای نخبگان بین‌المللی، کشورهایی مانند بریتانیا، فرانسه، آلمان، چین و سایر کشورهای آسیایی، مقاصد جایگزین اصلی خواهند بود. ➤ خروج استعدادها از مسیر آمریکا به سوی کشورهای دیگر، نه تنها به تضعیف علمی و اقتصادی ایالات متحده منجر می‌شود، بلکه به ارتقاء موقعیت علمی و قدرت نرم رقبای کمک می‌کند. ➤ برخی کشورها، مانند فرانسه، به‌طور رسمی از پژوهشگران و دانشمندانی که قادر به ورود به آمریکا نیستند، دعوت به همکاری و استقرار کرده‌اند. ➤ کاهش ورود استعدادها، خارجی می‌تواند موجب مهاجرت ایده‌ها، نوآوری‌ها و پروژه‌های علمی به خارج از آمریکا شده و مزیت رقابتی این کشور را در حوزه‌های کلیدی کاهش دهد.

در نهایت، این حملات، مبارزه‌ای است که فراتر از یک دانشگاه خاص می‌رود و بر کل سیستم آموزش عالی آمریکا، ظرفیت نوآوری آن، جایگاه بین‌المللی و حتی درک عمومی از آزادی آکادمیک تأثیر می‌گذارد.

رخدادهای اخیر در تقابل میان دولت آمریکا و دانشگاه‌های نخبه‌محور آن همچون هاروارد، از مرز یک بحران سیاسی عبور کرده و به نشانه‌ای آشکار از افول تمدنی ایالات متحده بدل شده است. آمریکا امروز، دیگر قادر به تحمل حتی روایت‌های منتقد در درون ساختار خود نیست، چه برسد به جذب نخبگان جهانی. این امر، برای کشوری چون ایران که سال‌ها در معرض تهاجم نرم‌افزاری غرب بوده، یک موهبت راهبردی است.

در جهان در حال گذار، این تحولات را باید نه با نگاه احساسی، بلکه با تحلیل راهبردی و طراحی فرصت‌محور نگریست. ایالات متحده‌ای که دیگر نمی‌تواند دانشگاهی مانند هاروارد را در چارچوب نظم خود نگه دارد، فردا در حفظ شبکه‌های جهانی نخبگان، قدرت نرم علمی، یا حتی اقتدار ایدئولوژیک خود در جهان نیز ناتوان خواهد بود.

از این منظر، برخورد دولت ترامپ با دانشگاه‌ها نه تنها نماد زوال لیبرالیسم آمریکایی، بلکه شاهدهی زنده بر درستی پیش‌بینی‌هایی است که سال‌ها از زبان نخبگان مستقل و ضدآمریکایی جهان، از جمله در ایران، بیان شده‌اند. اکنون زمان آن رسیده که با نگاه علمی، و نه صرفاً شعاری، راه‌های بهره‌برداری از این افول را طراحی کرده و جایگزین‌های تمدنی بومی، مستقل و مقاوم را فعالانه روی صحنه جهانی بیاوریم.

۱. جهت‌دهی به دیپلماسی علمی در راستای جذب نخبگان ناراضی از نظام آمریکا

سیاست‌های تبعیض‌آمیز، امنیتی و نژادمحور دولت آمریکا علیه دانشجویان خارجی (به‌ویژه مسلمانان) باعث گسترش نارضایتی در میان نخبگان بین‌المللی شده است. ایران باید از این شرایط برای طراحی «دیپلماسی جذب نخبگان» بهره‌گیرد:

- توسعه بورسیه‌های راهبردی برای دانشجویان ممتاز از آسیا، آفریقا و حتی خود آمریکا.
- راه‌اندازی مراکز آموزش عالی با برند بین‌المللی و حمایت از نهادهای علمی مستقل با هویت تمدنی اسلامی.
- همکاری علمی هدفمند با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی غیرآمریکایی در محور جنوب جهانی (Global South)^۱.

۲. برجسته‌سازی ناکارآمدی دروغین مفهوم «آزادی آکادمیک» غربی

رخدادهای اخیر، فرصت مناسبی برای افشاگری سیستماتیک نسبت به ادعاهای غرب در حوزه «آزادی دانشگاهی» است:

- تولید محتوا و گزارش‌های رسانه‌ای برای نشان دادن نقض استقلال دانشگاه‌ها در آمریکا.
- بهره‌گیری از نهادهای بین‌المللی در راستای مستندسازی سرکوب نهادهای علمی توسط دولت آمریکا.
- تدوین بسته‌های گفتمانی برای دانشجویان ایرانی و مسلمان خارج از کشور، برای تقویت هویت انتقادی نسبت به آمریکا.

۳. تضعیف سرمایه نمادین آمریکا از مسیر علمی و فرهنگی

آمریکا بیش از هر چیز با اتکا به نهادهایی چون دانشگاه هاروارد، خود را تمدنی برتر معرفی می‌کرد. امروز، حمله به همین نهادها فرصت ایجاد شکاف در تصویر جهانی آن کشور را فراهم کرده است:

۱. جهان جنوب (به انگلیسی: global south) اصطلاحی است به کار رفته در مطالعات فراملیتی و پسااستعماری، برای اشاره به آنچه که ممکن است «جهان سوم» نامیده می‌شود (یعنی آفریقا و آمریکای لاتین و کشورهای در حال توسعه در آسیا): «کشورهای در حال توسعه» و «کشورهای کمتر توسعه‌یافته» و «مناطق کمتر توسعه یافته» است.

- طرح پرسش‌های مشروع در محافل علمی بین‌المللی: «چگونه می‌توان از تمدنی سخن گفت که خود، دانش را تهدید امنیتی می‌داند؟»
- حمایت هدفمند از کنفرانس‌ها، پروژه‌ها و تولیدات فرهنگی-علمی که به نقد سیستم دانشگاهی غربی می‌پردازند.
- تولید روایت‌های مستند (مکتوب و تصویری) از نارضایتی نخبگان مهاجر، با محوریت تجربه تبعیض و فشار در دانشگاه‌های آمریکایی.

۴. ایجاد ائتلاف نخبگانی جهانی در برابر نظم علمی آمریکامحور

- هم‌زمان با افول ایالات متحده، زمینه برای برپایی ائتلاف‌های علمی جدید فراهم شده است. ایران باید به‌عنوان محور مقاومت علمی در برابر غرب، ابتکار عمل را در دست بگیرد:
- تشکیل شبکه دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی مستقل از آمریکا، با مشارکت کشورهای عضو بریکس، عدم تعهد و جهان اسلام.
 - راه‌اندازی سازوکارهای اعتبارسنجی علمی غیرآمریکایی برای کاستن از سلطه نهادهایی چون ISI یا QS.
 - تعریف پروژه‌های علمی مشترک میان ایران و کشورهای هم‌راستا در زمینه‌های فناوری، علوم انسانی، محیط زیست و پزشکی.

۵. مقابله نرم با پروژه «تصفیه ایدئولوژیک» در دانشگاه‌های جهان

- آنچه امروز در آمریکا می‌گذرد، بخشی از پروژه‌ی کلان‌تری است به نام «تصفیه ایدئولوژیک»؛ یعنی حذف صداها و غیرهم‌راستا با ساختار قدرت. این پدیده در قالب سرکوب منتقدان فلسطین و ایران در غرب دیده می‌شود. ایران باید:
- از نخبگان سانسور شده یا حذف شده در آمریکا حمایت رسانه‌ای و علمی کند.
 - از پرونده‌هایی مانند سرکوب حامیان فلسطین در دانشگاه‌ها، به عنوان نماد ریاکاری غرب بهره ببرد.
 - ادبیات مقابله با «آموزش ایدئولوژیک آمریکامحور» را در نظام علمی خود توسعه دهد.

برخورد دولت ترامپ با هاروارد، صرفاً یک حادثه گذرا نیست؛ بلکه زنگ خطری است برای تمامیت نظام نرم‌افزاری آمریکا. ناتوانی این کشور در حفظ استقلال نهادهای علمی، تضعیف شدید موقعیت نخبگانی آن را رقم خواهد زد و فرصت‌های بی‌سابقه‌ای برای جمهوری اسلامی ایران و جهان اسلام فراهم می‌سازد تا با فعال‌سازی نهادهای علمی مستقل، طراحی روایت‌های جایگزین و جذب نخبگان ناراضی، مسیر شکل‌دهی به نظامی علمی-تمدنی نوین را هموار سازند.

سیاست‌های دولت ترامپ در قبال دانشگاه هاروارد که شامل قطع گسترده بودجه تحقیقاتی و تلاش برای ممانعت از پذیرش دانشجویان بین‌المللی است، بر اساس منابع ارائه شده، به عنوان یک جنگ چندوجهی و ایدئولوژیک توصیف شده است. این اقدامات در دادگاه به چالش کشیده شده‌اند و با موفقیت‌های موقت برای هاروارد همراه بوده‌اند، اما پیش‌بینی می‌شود که نبرد طولانی و ادامه‌دار باشد. در حالی که دولت این اقدامات را با نگرانی‌هایی در مورد یهودستیزی، امنیت ملی و منافع ملی توجیه می‌کند، هاروارد آنها را تلافی جویانه و غیرقانونی دانسته و استدلال می‌کند که آنها به آزادی آکادمیک، مدل آموزشی دانشگاه و جایگاه آمریکا در صحنه جهانی آسیب می‌زنند. این درگیری همچنین به عنوان یک حمله نمادین به یک مؤسسه نخبه و هشداری به سایر دانشگاه‌ها برای همسویی با خواسته‌های دولت تلقی می‌شود. پیامدهای این نبرد، به ویژه برای دانشجویان بین‌المللی و تحقیقات علمی، قابل توجه است.

سیاست‌های فشار دولت آمریکا بر نهادهای دانشگاهی، به ویژه بر دانشگاه‌هایی همچون هاروارد که ستون فقرات نظم علمی-فرهنگی این کشور به شمار می‌روند، نشانه‌ای گویا از واگرایی درونی، بحران مشروعیت، و افول نرم‌افزاری قدرت ایالات متحده است. این برخوردهای ایدئولوژیک، نشان‌دهنده‌ی پایان دوره‌ای است که در آن آمریکا می‌توانست با تکیه بر نهادهای مستقل و نخبگان جهانی، ادعای رهبری تمدنی داشته باشد.

در شرایطی که آمریکا در تلاش برای مهار چین، روسیه و جهان جنوب است، شکاف‌های درونی، به ویژه در حوزه آموزش عالی و پژوهش، مشروعیت آن را در برابر جهانیان تضعیف می‌کند. این وضعیت، فرصتی کم‌سابقه برای جمهوری اسلامی ایران فراهم می‌کند تا با توسعه دیپلماسی علمی، روایت‌سازی هدفمند، و ایجاد جایگزین‌های دانشگاهی مستقل، در مقابل مدل لیبرال-آمریکایی ایستادگی کند.

افول آمریکا، نه فقط در صحنه نظامی یا اقتصادی، بلکه در زوال نهادهای نمادین مانند دانشگاه‌ها نمایان می‌شود. از این رو، آنچه امروز در هاروارد رخ می‌دهد، فردا می‌تواند در دیگر ستون‌های مشروعیت آمریکا نیز تکرار شود؛ و این خود، مسیری استوار به سوی پایان یک امپراتوری است.

گزارش‌های راهبردی «مرکز مطالعات آمریکا» با هدف تحلیل عمیق روندها، تحولات و سیاست‌های داخلی و خارجی ایالات متحده تهیه می‌شوند. این گزارش‌ها بر پایه رویکردی میان‌رشته‌ای، تلاش دارند ابعاد تمدنی، سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی قدرت آمریکا را با تمرکز بر نقاط ضعف و قوت آن بررسی کرده و چشم‌اندازهای آینده این کشور را در نظام بین‌الملل ترسیم کنند.

این مجموعه، دست‌مایه‌ای علمی برای تصمیم‌سازان، پژوهشگران، فعالان رسانه‌ای و علاقه‌مندان حوزه مطالعات آمریکا فراهم می‌آورد تا با اتکا به داده‌ها، سناریوها و تحلیل‌های روشمند، تصویری واقع‌گرایانه و راهبردی از جایگاه ایالات متحده و نسبت آن با تحولات منطقه‌ای و جهانی در اختیار داشته باشند.

ارتباط با ما:

تارنمای مرکز مطالعات آمریکا: ascenter.ir

تارنمای همایش بین‌المللی افول آمریکا: usdecline.ir

کانال رسمی مرکز در ایتا: ascenter@